UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini

Albertus <de Padua>

Vlme, 1480

Prima pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Visual Library

erit ex aqua et ſpũſcto non pt̃ intrare in regnũ dei. Scđo conſi
ſtit in ɔtemptu mũdi. nõ timendo ipſius aduerſa. nec appetendo
ipſius pſpera. Juſtũ em̃ eſt vt q̇libet ɔtemnat regnũ ſuo ɔtrariũ
regno. Mundi q̇dem adu̇ſa fortiter tolleranda ſũt. Actu. 19. p
multas tribulacões oportet nos intrare in regnũ dei. Eius aũt p
ſpera ſũt fugienda. q̄ ſunt ɔcupĩa carnis. ꝛ ɔcupiſcencia oculo
rum. ꝛ ſupbia vite. ɔ̄ pmum. 1. Cor. 15. Caro ꝛ ſanguis regnũ
dei non poſſidebũt. ꝛ hoc quantũ ad tactum quõ p talia agunt
regnũ dei non ɔſequunt̃. Gal. 5. quantũ vo ad guſtũ. Ro. 14.
Non eſt regnũ dei eſca et potus ɔtra ɔcupiam oculoꝝ q̄ auari
cia eſt dr̃. Mat. 5. bt̃i pauperes ſpũ qm̃ ipoꝝ eſt regnũ celorum
Eiuſdem. 19. q̄ꝫ difficile qui pecunias hñt intrabũt in regnũ ce-
loꝝ. ɔtra ſupbiam vite dr̃ Mat. 19. ſinite puulos venire ad me
taliũ eſt ei regnũ dei. Tercia iuſticia regni ɔſiſtit vt ea q̄ regni
ſunt operemur. ꝛ hec ſunt v̇tutes et grẽ. quaſi ſtatua ipſius. que
fortiter operari oportet tanto conatu. Mat. 11. Regnũ celoꝝ vim
patit̃ et violenti rapiũt illud. Item oportet agere habundanter.
Mat. 5. Niſi habundauerit iuſticia vr̃a pluſq̄ꝫ ſcribaꝝ ꝛ phari
ſeoꝝ. non intrabitis in regnũ celoꝝ. Item oportet agere pſeuerã-
ter. Lu. 9. Nemo mittens manũ ad aratꝝ et reſpiciens retro.
aptus eſt regno dei. vltima regni celeſtis iuſticia eſt ſi quiſq̄ꝫ in
ſupradictis deliquerit quatenus peniteat. Mat. 3. pñiam agite
appinquat ꝛc. L Tercio pmittit̃ ſubſidium tpaliũ: Et h̄
oia: tpalia victus ſcꝫ et veſtitus: adiicient̃ vobis: additio eſt
minoris boni. aut eius boni quod nõ querit̃ pncipli̊r. aut boni
quo vtendũ eſt. non ppter ſe. ſed magis in ſuſtentacõem nr̃e fra
gilitatis. talia vero ſũt hec tpalia. ꝛ iõ non dari. ſe rei iam date
diuino pmiſſo adiici dicunt̃. Nec eſt dubium qñ iſta adiiciant̃.
querentibꝫ ſũmum. qꝛ in vita pñti rex nr̃ non pmittit ſine tali-
bus ſtipendijs militare. Que ſi deus tribuit pctoribꝫ. multo ma-
gis iuſtis. ps̄. Jacta cogitatum tuũ in dño. et ipſe te enutriet In
terrogatus btus Franciſcꝰ quis fr̃es ſuos paſceret. Reſpõdit
rex quidã vnã mulierem impregnauit in ſilua. que natũ pueꝝ
aliquo tpe nutritũ detulit ad portam regis vt decetero ipm̃ pa
ſceret. Qꝛ rex audiens tot inq̇t inutiles comedũt panẽ meũ. nõ
ne filiũ meũ ẽ dignum inter alios ſuſtentari. hãc exponens pa
bolam dixit ſe eſſe mulierem dei verbo impregnatam nec miruꝫ
deo tot iniuſtos paſcente. ſi ſpũalibꝫ filijs alimoniã puidebit. p
uidet auibꝫ celi. ſupbis. auaris. ꝛ rapacibꝫ puidet floribꝫ mũdi
id eſt vanis et amatoribus mundi. multomagis querentibus
regnum dei et ipſius iuſticiam.

Prima pars

Dñica quindecima pꝰ pentheco. ſer. lxvii

Bat ihūs in ciuitatem que vocat̄ Nai ꝛc. Lu. 7.
Nemo ex vſitatis opibꝫ multū cōmendat̄. ſed mi
ra mirabilibꝫ addita. v̄tutē opantis magnificāt
vñ oēs deum laudauer̄t. q2 multis miracul' cūctiſ
mirabilibꝫ bn̄ficium reſurrectiōis adiunxit ſicut in
pn̄ti euangelio ɔtinet̄ qđ in tres ptes diuidit̄. In quaꝝ prima
ponit̄ occurſio delati funeris. In ſcđa reſtitutio defuncti iuuenis
ibi quā cū vidiſſet ꝛc. In tercia glificatio diuini mūeris. ibi. ac
cepit aūt ꝛc. ¶ Circa p̄mū tria facit. p̄mittit̄ eñ xpi aduen-
tus honorabil'. q2 multi cōmittebant̄ ei: Ibat ihūs in ciuitatem
que vocat̄ Naim: poſt curacōem paliticı ſerui centurionis factā
in capharnaum ciuitate galilee ad aliā venit ciuitatē vt bn̄ficia
tribueret indigentibꝫ. Eſt aūt Naim duobꝫ milibꝫ diſtās a mō
te thabor: Et ibāt cum eo: tanq̄ꝫ magr̄o: diſcipl'i eius: q̄ oīa
reliq̄rant. vt ipius doctrina informarent̄. Mat. 19. Ecce nos re
liquim9 oīa ꝛc. Et turba copioſa: que eū ſequebat̄ tracta noui
tate opuꝫ. ſuauitate doctrine. ꝛ deuocōe ſcītitatis ei9 Jo. 6. dn̄e
ad quem ibim9 verba vite eterne hēs. Nota q2 naim interp̄ta
tur cōmotio vel fluctus et ſignat mundū iſtū q̄ ſine q̄ete velut
mare fluctuat. ꝛ ſp̄ mouetur. vñ mund9 ſic dictus eſt nō a mū
dicia ſed a motu ɔtinuo. Eſt aūt in mūdo quintuplex cōmotio
ſ. nature fortune voluntatis voluptatis. ꝛ temptacōis. Cōmo-
tio nature eſt a natiuitate in infanciā. ab infancia in pueriaā. et
de ceteris etatibꝫ vſq; in mortē cū indurat̄ caro ꝛ redigit̄ in pul-
uerem. p̄s. mane ſic herba tn̄ſeat. ecce pueritie viriditas mane
floreat et tn̄ſeat. Ecce flos iuuentutis. veſpe decidat. Ecce ca-
ſus ſenectutis induret et areſcat. ecce mors. Iſta cōmotio ē ſine
q̄ete. Job. 13. q̄ſi flos egredit̄ et ɔterit̄ ꝛc. flos eñ dr̄ a fluxu tal'
vero eſt hūana vita. q2 ſic aque dilabim̄ ſup̄ terrā. q̄ non reuer
tunt̄. et tñ amatores vite pn̄tis ſic fluctuātes in ipa vita tanq̄ꝫ
pmāenti ɔfidūt. Et rurſus alia nāe cōmotio ab egritudīe in ſa
nitatē. a ſanitate in egritudinē. Eſt ꝛ alia a ſanitate in eſuriē ꝛ ſi
tim. a calore ꝛ frigore et aliis q̄litatibꝫ et paſſionibꝫ m'ltiplicat̄
agitamur. Scđa cōmotio fortune a pſperis in aduerſa. a diui-
tiis in penuriā. ab amicis in deſolacōem. a p̄ncipatu in ſubiectio
nem. ꝛ a gaudio in triſticiā. hec eſt rota cece fortune. q̄ nunq̄ꝫ q̄e
ſcit. de q̄ Anticlaudian9. 8. li. p̄cipitē mouet illa rotam. ꝛ tñ mi
ſeri hoīes ſic deludunt̄ pſpis cece fortune. vt non attendāt caſū
aduerſitatis Eccl. 11. in die bonoꝝ ne immemor ſis malorum.
Tercia commotio eſt voluntatis que difficile manet firma nūc
appetit hoc. nunc illud. nunc odit nunc diligit. Juxta illud q̄

tenēā modo mutantem ꝑplexa vultus. ita vt non ſit certus in q̄ animū ſuū ſtatuerit. niſi affectū ſuū i deo ſtabiliat. vñ dictum ē Aug. Quid in te ſtas et non ſtas. ꝓiice te in eum et excipiet te. et ſanabit te. tanta eñi mentis inſtabilitas cū a diſplicentia vnius tranſitur ad amore alterius. non ſanat animū. ſed magis infirmū amplius affligit. vt dicit Ber. ad fratres de mōte dei ꝛ ē vulnus ſanare vulnere. vñ Hugo. Erubeſce inquit homo terra ſtat. et tu ſtare non potes. ꝓpter quod orat ps. ſana ↄtritiones eius. q꞉ ↄmota eſt. Quarta cōmotio eſt voluptatis quā attendimus in ↄuerſatione ſecularium hominū. a ↄmeſſationibus namq꞉ tranſeunt ad ludū. Exo. 32. Sedit ꝓpl's manducare et bibere. ꝛ ſurrexerūt ludere. a ludo tranſeūt in luxuriā Sap. 3. Roſis coronemus nos nullū pratū ſit quod non tranſeat luxuria nr̄a a luxuria tranſeunt in auariciā et in cetera vicia. q꞉ pc̄m trahit ad aliud pc̄m Rotant̄ igit̄ ꝑ iſta vicia nec vnq̄ quieſcūt male agere. donec iſta rota cū ipſis decurrat in infernū. Quinta ↄmotō eſt belli temptationū que nunq̄ quieſcit. vñ Ber. admonitos vos eſſe volo. q quicunq꞉ ab aliq̄ temptatione liberat̄. aliā ſecurus exſpectet. dyabolus enim circuit querens quē deuoret. vñ Jero. Cui nō flendū atq꞉ gemendū eſt. Rurſus ſerpens ad illicitos cibos inuitat. caro trahit. mundus blandit̄. imo temptationis bellū ſimile eſt pugne habite cū drac9 vno capite abſciſo plura naſcuntur. ſic vna temptatione deuicta plures inſurgunt ſed non eſt timendum in pugna. habemus enim arma fortia ſecurum preſidium et ꝓpinquū auxiliū. arma ſunt lorica fidei. galea iuſticie et ſcutum fidei. Eph. 6. In omnib9 ſumentes ſcutum fidei ꝛc. et gladiū ſpūs. quod eſt verbū dei. adſtat etiā deus in auxiliū. qui nō ꝑmittet nos temptari ſup̄ id quod poſſumus.

B Scd̄o ponitur delatio defuncti. Cum aūt appinquaret porte ciuitatis. ecce defunctus efferebatur. id eſt extra portabatur. ↄſuetudo fuit iudeis mortuos ſepelire extra ciuitatē. q꞉ mortui n̄ ſunt de ↄgregatione viuentium. Deinde oſtendit aduerſa matris huius defuncti. erat enim orbata liberis. et viduata marito fili9 vnicus matris ſue. et hec vidua erat: Gre. nazazen9. erūpne molē breuibus verbis explicauit. Mater vidua erat: quaſi vlterius filios procreare non ſperabat. non habebat in quē aſpectum dirigeret vice defuncti. q꞉ vnicus erat. hunc ſolū lactauerat. ſolus erat alacritatis cā. in domo quicq̄d matri dulce: ac ꝑcioſum. hic ſolus extiterat. Tercio ponit̄ pompa funeris: Et t̄ba ciuitat̄ mlta cū illa: Au. de cura ꝑ mortuis agēda ↄcurſus ꝓplorū ꝛ pōpa funeris magis eſt ſolatio viuorū q̄ mortuorū remedio. vñ hec turba multa viduā et orbatā mrē ↄmitabāt vt

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

conſolaret. nā vt dicit Cirillus miſeranda erat paſſio fletum ꝛ lacrimas prouocans.

Secunda pars.

Secundo cū dr̄. Quā cum vidiſſet ⁊c. tangit defuncti reſuſcitatio. ꝛ tria facit. premittit eniꝫ cuius cā iuuenem reſuſcitauit. qꝛ ꝯpaſſione matris. Quā cū vidiſſet: dn̄s ſic triſtē et afflictā: mia motus ſup eā: non quidē miſert9 eſt adoleſcenti mortuo ſed magis plangēti matri dixit verbo ꝯſolatorio: Noli flere: Beda q̄ſi dicat. deſiſte flere mortuum quē mox viuū accipies. Cri. Iubet ceſſare a lacrimis qui ꝯſolatur meſtos. Job. 29. cor vidue ꝯſolatus ſum. vbi monet de pn̄tibus defunctis ꝯſolationē accipe. reſurrectionē ſperātes. pagani enim et gentiles cām hn̄t plangēdi defunctos. q̄a r̄ſurrectionē neſciunt ꝫ xpiani eā credūt ꝓpt̄ quod dr̄ Eccl. 22. modicū plora ſup mortuū. ℂ Secūdo ponit xpi opatio. ꝛ acceſſit et tetigit loculū. loculus dr̄ diminutiue mortui locus in quo iacet. cui eñ viuenti magna palacia et āple dom9 nō ſufficiebāt. p loco ei morienti puus locus ſufficit. vnde de alexādro dixit. quidā ph̄s quē totus mund9 heri nō capiebat. hodie parua ꝯtinet vena. iō autē tetigit loculū ſm Cirillū. vt effectus ſalutis tactu corpis xpi deueniret ad mortuū. Eſt eñ corpus vite et caro verbi omnipotent. c9 hꝫ virtutē. ſicut eñ ferꝝ ignitū adiunctū igni pficit opus ignis ſic p9q̄ caro vnita eſt v̄bo. qd viuificat oia ipſa quoqꝫ facta ē viuificatiua. ꝛ mortis expulſiua Hii aūt qui portabant ſteterunt: aut eniꝫ virtute tactus xpi ſe mouere non potuerunt. aut ſperantes aliquod beneficiū. ſteterunt. Deinde ponitur xpi imꝑum: Et ait mortuo. loquebatur ipſe cui oia viuunt. cui nō ꝑeunt corpa nr̄a. ſed mutant in melius: Adoleſcens: Gre. nazarenus. qui dixit adoleſcentē. florent ſignificauit tpis horaꝫ primā ꝓducentē lanuginē. qui paulo ante muliebris erat mr̄nouꝝ oculoꝝ aſpectui. iā aſpirans ad tēp9 ſponſaliū. virga generis. ſucceſſiōis ram9. bacul9 ſenectutis Tibi dico: titus ipſe vocat mortuos vt viuos alloq̄ valeat: Surge: Aug. eos q̄ nob dormiunt excitare poſſum9 vt ſurgāt ſi q̄s vero nobis ſit mortuus quantumcūqꝫ traxerim9: aut impulerimus non ſurgit quia vero mortui omnes chriſto dormiunt. iō facilius poteſt eos facere vt ſurgant ab ipſa morte q̄m nos dormientes vt a ſomno ſurgant: Tertio ponitur viuificatio defuncti: Et reſedit: quia ſurgens ſedit in loculo: qui erat mortu9 Titus. diuina enim poteſtas eſt irrefragabilis. ſine mora et orationum inſtantia: Et cepit loqui: forte prima verba ipſius fuerunt gratiarumactiones. Tyt9. hec ſunt indicia. ve r̄ſurrectiōiſ